

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายสุรยุทธ์ มาประณีต ตุลาการรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๓๑/๒๕๔๘

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่อง พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำร้องของนายแก่น แซ่อ่อง ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลย ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ร.๑/๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕ พนักงานอัยการจังหวัดสงขลา เป็นโจทก์ ฟ้องนายแก่น แซ่อ่อง เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดสงขลา ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๘๔๐/๒๕๓๕ ความผิดฐานบุกรุกเข้าไปครอบครองที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ขัดขวางและไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘ ทวิ และมาตรา ๑๐๘ ตริ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ ขอศาลสั่งให้จำเลยและบริวารออกจากพื้นที่ดังกล่าวด้วย จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลจังหวัดสงขลาพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕ (๑) มาตรา ๑๐๘ ทวิ วรรคสาม จำคุก ๖ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท จำเลยไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อนจึงให้รอกการลงโทษจำคุกไว้ ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ให้จำเลยและบริวารออกจากพื้นที่ตามฟ้อง จำเลยฎีกา ศาลฎีกามีคำพิพากษาขึ้นตามศาลอุทธรณ์ภาค ๓

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสงขลา และยื่นคำร้องเพิ่มเติมอีก ๓ ฉบับ ขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ เป็นคดีหมายเลขคำที่ ร.๑/๒๕๓๕ เนื่องจากว่า จำเลยได้ตรวจสอบพบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับประเภทและสภาพที่ดินว่า บริเวณที่ดินพิพาทไม่มีหลักฐาน

ของทางราชการว่า เป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ อีกทั้งพบหลักฐานว่าที่ดินดังกล่าวไม่เป็นที่ดินสาธารณสมบัติประเภทประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และยังไม่มีการขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ และกรมทรัพย์สินทางธรณี ก็ไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินเหมืองฉลุงจึงเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) นอกจากนี้ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ก็ระบุว่าที่ดินเหมืองฉลุงเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ซึ่งจำเลยครอบครองสืบต่อกันมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ จึงขอให้ศาลรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๑ ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) ได้สวนคำร้องแล้ว เห็นว่า พยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบแล้วแต่มีอยู่ก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลย ซึ่งมีใช้พยานหลักฐานใหม่อันชัดเจนและสำคัญแก่คดี ทั้งคดีอาญาที่จำเลยฟ้องพยานโจทก์ว่าเบิกความเท็จนั้นก็ปรากฏว่าศาลจังหวัดสงขลาพิพากษายกฟ้อง และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน คดีของจำเลยจึงไม่มีเหตุระงับหรือฟื้นขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ได้ ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ เห็นควรยกคำร้อง และศาลจังหวัดสงขลาได้ส่งสำนวนไต่สวนรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่พร้อมบันทึกความเห็นในคดี รื้อฟื้นให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๑ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีคำสั่งว่า กรณีไม่มีมูลพอ ที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ จึงให้ยกคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของจำเลย

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๒ จำเลยยื่นฎีกาคัดค้านคำสั่งศาลอุทธรณ์ โดยให้เหตุผลว่า พยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบในชั้นไต่สวนรื้อฟื้นคดีนั้น เป็นพยานหลักฐานใหม่อันชัดเจนและสำคัญแก่คดี การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ วินิจฉัยไม่เชื่อพยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบและวินิจฉัยโดยไม่แสดงเหตุผลโดยชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๘๖ และมาตรา ๒๒๗ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๑ (๔) และยกคำร้องขอรื้อฟื้นคดี มีผลทำให้ไม่อาจใช้พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ บังคับแก่คดีนี้ได้ และทำให้จำเลยไม่มีสิทธิในการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ โดยไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของจำเลย ทั้งทำให้สิทธิในทรัพย์สินของจำเลยไม่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๔๗ หากจำเลยมีพยานหลักฐานใหม่อันชัดแจ้งและสำคัญแก่คดีก็สามารถนำสืบในคดีเดิมอันถึงที่สุดแล้วได้ ดังนั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงควรรับคำร้องหรือฟ้องคดีของจำเลย ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ ศาลฎีกามีคำสั่งว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญา ขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ วรรคสอง ให้ยกคำร้อง

วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ขอให้ศาลฎีกาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ศาลฎีกามีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ว่าคำร้องของจำเลยดังกล่าวเป็นเพียงการกล่าวอ้างว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่ถูกต้องและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและมีคำสั่งในเนื้อหาแห่งคดี มิใช่เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงมิใช่กรณีที่ศาลฎีกาจะต้องรอกการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้ยกคำร้อง

ต่อมาจำเลยยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ ขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ต่อศาลจังหวัดสงขลา เป็นคดีรื้อฟื้นหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๔๘ สรุปได้ว่า

๑) หลังจากศาลฎีกามีคำพิพากษาแล้ว ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายใหม่ว่า ที่ดินเหมืองฉลุงเป็นที่ดินประเภทใด ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ ๗ ได้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายว่า ที่ดินเหมืองฉลุงไม่ใช่ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่เป็นเพียงที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และองค์การเหมืองแร่มีสิทธิเพียงทำเหมืองแร่เท่านั้น และหลังจากนั้นมีคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ปค. ๑/๒๕๔๕ โดยศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ได้วินิจฉัย เป็นที่ยุติว่า ที่ดินพิพาท (ที่ดินเหมืองฉลุง) เป็นเพียงที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และองค์การเหมืองแร่มีสิทธิเพียงทำเหมืองแร่เท่านั้น พยานหลักฐานที่จำเลยได้พบเป็นพยานหลักฐานใหม่ซึ่งเป็นพยานหลักฐานสำคัญแก่คดี เพราะชี้ชัดว่าที่ดินพิพาท (ที่ดินเหมืองฉลุง) เป็นเพียงที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่า และชี้ชัดอีกว่าที่ดินพิพาทไม่เป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ขององค์การเหมืองแร่ที่สืบเนื่องมาจากกรรมทรัพย์ากรกรณีแต่อย่างใด จึงมีน้ำหนักเพียงพอต่อการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ได้ และจะชี้ชัด

ให้ศาลเห็นว่าจำเลย ไม่ได้บุกรุกที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่จำเลยครอบครองทำประโยชน์บนที่ดินประเภทร้างว่างเปล่า ในกรณีนี้จำเลยได้เคยยื่นคำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๓๕ แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้มีคำสั่งยกคำร้อง เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๑ โดยวินิจฉัยเป็นสาระสำคัญว่า ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมจัดหาผลประโยชน์ที่ดินของรัฐ ในท้องที่ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๘ และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ขายที่ดินร้างว่างเปล่าบริเวณเหมืองฉลุง ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ เป็นเพียงประกาศ ซึ่งประกาศดังกล่าวยังไม่อาจชี้ชัดได้ว่าที่ดินพิพาท เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) แต่หลังจากศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีคำสั่งยกคำร้องรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของจำเลยแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และปี พ.ศ. ๒๕๔๖ คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ ๗ กับศาลนี้ และศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ได้วินิจฉัยและพิพากษาเป็นที่ยุติว่า ที่ดินเหมืองฉลุงเป็นที่ดินประเภทร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ ๗ ได้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายว่าด้วยที่ดินเหมืองฉลุง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบอำนาจให้ทบวงการเมืองไปจัดหาผลประโยชน์ได้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑๑ ซึ่งประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประกาศที่มีกฎหมายรองรับ ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑๑ ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่วินิจฉัยว่า ประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นเพียงประกาศ และสั่งยกคำร้องของจำเลยนั้น จึงเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ขัดต่อพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ (๓) และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๗ ด้วย เพราะคำวินิจฉัยที่คลาดเคลื่อน หรือคำสั่งที่ขัดต่อกฎหมาย ย่อมถือว่าคดียังไม่ถึงที่สุดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ ฉะนั้น คดีหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๓๕ จึงถือว่ายังไม่ยุติ และถือว่ายังไม่มีการยื่นคำร้องให้ศาลไต่สวน คำร้องรื้อฟื้น ฯ ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๘ และเห็นว่าจะนำพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ มาบังคับใช้ไม่ได้ เพราะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗

๒) บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ บัญญัติว่า การเรียกคืนสำนวนคดีหรือโอนสำนวนคดีจะกระทำมิได้ แต่สำนวนหมายเลขคดีดำที่ ร.๑/๒๕๓๕ มีการคืนสำนวน (มีการโอนสำนวน) เมื่อมีการคืนสำนวนย่อมถือว่ากระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี การคืนสำนวนคดีดังกล่าวนั้น จำเลยจะขอนำสืบในชั้นไต่สวนคำร้องขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ของครั้งนี้ และถ้ามีการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าว ย่อมถือว่าการสั่งยกคำร้องของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะนำคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ฉบับลงวันที่ดังกล่าว มาผูกมัดหรือนำมาบังคับใช้กับคดีนี้ไม่ได้ เพราะขัดต่อหลักนิติธรรมและความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ดังนั้น จำเลยจึงขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ โดยอาศัยสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๗ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม และเพื่อมิให้คำพิพากษาของคดีนี้กับคำพิพากษาในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ปค.๑/๒๕๔๕ ของศาลนี้ขัดแย้งแตกต่างกัน และขอศาลได้โปรดมีคำสั่งไต่สวน คำร้องของจำเลย และรับคำร้องของจำเลยดำเนินการหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ต่อไปด้วย ศาลจังหวัดสงขลานครินทร์คำสั่งวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ ต่อมาวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๘ จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสงขลาขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยก่อนจะมีคำสั่งและก่อนจะมีการไต่สวนว่า โดยที่คำร้องขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่นั้น จำเลยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติการหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ จึงขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลจังหวัดสงขลามีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ ว่า ข้อโต้แย้งของจำเลยเป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และไม่ปรากฏว่ามีคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าว จึงสมควรส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ศาลจังหวัดสงขลาส่งความเห็นของกลุ่มความให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติการหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ต่อมาจำเลยได้ยื่นคำร้องขอส่งเอกสารและขอให้วินิจฉัยเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับรวมไว้ในสำนวน และจำเลยยื่นคำร้องขอส่งเอกสารเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญโดยตรง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งไม่รับคำร้องของจำเลยรวมไว้ในสำนวน และเพิกถอนคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญที่สั่งให้รับคำร้องของจำเลยไว้เดิม เนื่องจากจำเลยไม่มีสิทธิ ยื่นคำร้องให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยตรงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

คำร้องนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ต่อมาคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และภายหลังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้เป็นอำนาจของ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของ ศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ กรณีจึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาก่อนว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคำร้องดังกล่าว หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของจำเลยโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ โดยขอให้ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ คดีจึงอยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ โดยขณะนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ยังใช้บังคับอยู่ ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓ ก็บัญญัติรับรองไว้ว่า สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย

ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้ และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ยังบัญญัติวางหลักเกณฑ์การวินิจฉัยในกรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ใช้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๔๕ จะยกเลิกไปโดยการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ และตามมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และตามวรรคสี่ บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้ออนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น เมื่อคดีนี้เป็นคดีที่ค้างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ต่อไปได้

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อมามีว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ซัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๓ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้อง (วันที่ ๓ และ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘) เป็นคดีที่ขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เป็นครั้งที่สอง หลังจากเคยมีการร้องขอให้รื้อฟื้นมาครั้งหนึ่ง (วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕) และศาลอุทธรณ์ได้พิจารณาและมีคำสั่งยกคำร้องไปแล้ว (วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๑) ซึ่งตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้อำนาจการสั่งรับคำร้องเป็นของศาลอุทธรณ์ และคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด เมื่อผู้ร้องได้ส่งคำโต้แย้ง

ขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในระหว่างส่งคำร้อง ต่อศาลชั้นต้น กรณีตามคำร้อง
จึงเป็นขั้นตอนที่ศาลชั้นต้นมีเพียงหน้าที่ในการพิจารณาเพื่อทำสรุป การไต่สวนและทำความเข้าใจยื่นต่อ
ศาลอุทธรณ์ เพื่อให้ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งรับคำร้องหรือยกคำร้อง ตามกระบวนการของการรื้อฟื้น
คดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อคำร้องยังอยู่ในระหว่างขั้นตอนที่ศาลชั้นต้นต้องดำเนินการดังกล่าว
กรณีจึงมีชี้เรื่องที่อยู่ในอำนาจของศาลอุทธรณ์ที่จำเลยจะมีสิทธิยื่นคำโต้แย้งต่อศาลอุทธรณ์เพื่อขอให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ดังนั้น แม้ศาลรัฐธรรมนูญจะรับ
คำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แล้ว แต่เมื่อคำร้องนี้ยังอยู่ในระหว่าง
การรับคำร้องของศาลชั้นต้นซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะเข้าสู่กระบวนการขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่
ของศาลอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐
ประกอบกับการที่ศาลอุทธรณ์ได้พิจารณาและมีคำสั่งยกคำร้องไปแล้วครั้งหนึ่งถือว่าคดีถึงที่สุดแล้ว
ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่เป็นสาระ
ที่จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ